

Отримано: 10 січня 2020 року

Прорецензовано: 23 січня 2020 року

Прийнято до друку: 29 січня 2020 року

e-mail: marianastohryn@ukr.net

miramuchka@gmail.com

DOI: 10.25264/2519-2558-2020-9(77)-164-168

Штогрин М. В., Мучка М. З. Лексико-семантичні особливості англійської термінології нафтогазової сфери. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2020. Вип. 9(77). С. 164–168.

УДК: 811.111'42

Штогрин Мар'яна Володимирівна,
кандидат філологічних наук
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Мучка Мирослава Зіновіївна,
Кандидат філологічних наук
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ НАФТОГАЗОВОЇ СФЕРИ

Розглянуто лексико-семантичні особливості англійських термінів нафтогазової тематики. Увага при цьому звертається на фразеологічні та метафоричні ознаки, що є характерними для термінів нафтогазової промисловості. Проаналізовано семантичні категорії англійської нафтогазової термінології. До них належать: "Human", "Process", "Equipment", "Substance", "Method" and "Characteristics". Проведене дослідження показало, що серед англійських нафтогазових термінів, утворених метафоризацією, можна виділити терміни, що умовно групуються за такими лексико-семантичними групами: "Parts of the human body", "World of animals and birds", "Clothes", "Society", "Cooking", "Construction", "Nature", "Traveling", "Weapon", "Tool", "Geometric figure", "Hunting", "Fishing", "Medicine", "Furniture" та "Quality".

Ключові слова: термін, термінологія, мова, спеціальна/фахова лексика, особливості, метафора, фразеологічна одиниця, лексико-семантична група.

Mariana V. Shtohryn,
PhD (in Philology)
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas
Myroslava Z. Muchka,
PhD (in Philology)
Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas

LEXICAL-SEMANTIC FEATURES OF THE ENGLISH TERMINOLOGY OF OIL AND GAS SPHERE

The lexical-semantic features of the English terms of oil and gas sphere are considered. Attention is drawn to the phraseological and metaphorical features that are characteristic of the terms of the oil and gas industry. It has been revealed that English oil and gas terminology is built on a heterogeneous model, that is, the result of the interaction of several areas of human knowledge. It includes geological, geophysical, geochemical terms, as well as terms related to drilling, washing, fastening and cementing of oil and gas wells, development of oil and gas fields, underground hydraulics, oil and gas production, processing methods, pipeline terminology, offshore drilling terminology, economic terminology. It has been found out that the semantic categories of English oil and gas terminology are evidence that the terminology under study reflects a particular sphere of human activity that can be structured in some way by the means of language. In this process, the human factor is important. On the one hand, it is inherent in each of the categories, and serves as a basis for subjectivity in identifying the peculiarities of the content. The semantic categories of English oil and gas terminology are analyzed. These include: Human, Process, Equipment, Substance, Method, and Characteristics. The study showed that among the English oil and gas terms formed by metaphorization, we can distinguish terms conventionally grouped under the following lexical-semantic groups: "Parts of the human body", "World of animals and birds", "Clothes", "Society", "Cooking", "Construction", "Nature", "Traveling", "Weapon", "Tool", "Geometric figure", "Hunting", "Fishing", "Medicine", "Furniture" and "Quality".

Key words: term, terminology, language, special lexicon, features, metaphor, phraseological unit, lexical-semantic group.

Вступ. Вивчення термінологічної лексики є одним із перспективних напрямків сучасної лінгвістики і термінознавства. Спеціальні підмови – частина словникового складу мови, що найбільш динамічно розвивається і виконує надзвичайно важливу роль у сучасному суспільстві. Останнє визначається як «інформаційне» [9, с. 114–116]. Воно ширше спирається на наукові дослідження і отримані знання, спеціалізується в найрізноманітніших галузях науки, техніки, виробництва та інших видів діяльності. Кожна спеціальна галузь знань або діяльності виробляє свій мовний апарат, що слугує цілям номінування концептів і понять, їх осмислення і передачі під час комунікації.

Нафта і нафтопродукти – явище, від якого багато в чому залежить життєзабезпечення сучасної людини. Нафта займає провідне місце в світовому паливно-енергетичному господарстві. Навіть незалежно від розставлених у даний час пріоритетів на користь нафти і газу, нафтогазова термінологія заслуговує на увагу з лінгвістичної точки зору.

Огляд наукової літератури з досліджуваного питання, а саме: лексико-семантичні особливості англійської термінології нафтогазової сфери (І. В. Гошовська, О. Гриш, С. О. Царук, О. В. Подвойська, Є. М. Хатруков, Р. С. Яремійчук та ін.) дає можливість стверджувати, що в сучасному мовознавстві даній проблемі приділено недостатню увагу.

Нафтогазова термінологія вже була об'єктом зацікавлення вітчизняних та зарубіжних дослідників. Зокрема, формуванню англійської нафтогазової термінології присвячені розвідки І. С. Рогової (2006), Н. В. Терських (2011). Окремим аспектам перекладу нафтогазової термінології присвячено розвідку дослідника Х. Ліу (2014). Метафоричність аналізованої термінології вивчали О. О. Єфремов (2013), Н. О. Мішанкін, А. І. Дєєв (2013). Однак лексико-семантичні особливості англійської термінології нафтогазової сфери ще не були об'єктом дослідження в мовознавчому аспекті в англійській мові.

Саме тому **мета** нашого дослідження полягає у виявленні лексико-семантичних особливостей англійської термінології нафтогазової сфери.

Матеріалом дослідження послуговували англійськомовні фрагменти текстів нафтогазової тематики, відібрані з періодичних видань та лексикографічних джерел.

У роботі були використані: лексикографічний, порівняльний, описовий **методи**.

Новизна роботи полягає в послідовному вивченні та аналізі лексико-семантичних особливостей англійської термінології нафтогазової сфери. Це зумовлено тим, що англійська нафтогазова термінологія побудована за гетерогенною моделлю, тобто є результатом взаємодії декількох областей людського знання. У неї входять геологічні, геофізичні, геохімічні терміни, а також терміни, що відносяться до буріння, промивання, кріплення і цементування нафтових і газових свердловин, розробки нафтових і газових родовищ, підземної гідравліки, видобутку нафти і газу, методам обробки призабійної зони свердловин, терміни по буровому та експлуатаційному обладнанню, трубопровідна термінологія, морська бурова термінологія, економічна термінологія.

Основна частина. Можливість взаємодії фразеології і термінознавства по-різному сприймається вченими. Деякі дослідники ставлять під сумнів існування у фахових мовах фразеологічних одиниць. Прихильники цієї думки зазначають, що термінологічні словосполучення з конотативним компонентом до фразеологічних одиниць не варто відносити. Їх кількість незначна, емоційне забарвлення виконує лише допоміжну функцію, а основною є номінативна, отже, релятивно нейтральна функція [6; 12].

Інші дослідники виділяють фразеологію фахових мов, предметом якої є так звані «фахові звороти», що розглядають як «результат синтаксичного зв'язку щонайменше двох термінологічних елементів для висловлювання фахового змісту, чия внутрішня когерентність базується на поняттєвому зв'язку» [3, с. 90]. З вищезазначеного виходить, що до фразеології належать будь-які словосполучення, які мають обмежену сполучуваність.

Фахові звороти поруч із термінологічними елементами можуть містити також загальномовні елементи, різниця між якими полягає в тому, що «фахові фразеологізми одночасно позначають стан речей чи об'єкти, які мають термінологічний характер і тому тільки в межах фахової мови відтворюються як стало структуровані звороти» [8, с. 111]. Інакше кажучи, хоча б один компонент словогрупи повинен бути пов'язаний із фаховими поняттями, у чому й виявляється термінологічний характер відповідних зворотів. Наприклад: *gas cap* – газова шапка; *gas head* – газова головка; *devil's pitch fork* – ловильні кліщі; *pipe dog* – трубний ключ; *pipe shoe* – забивний башмак; *surface tubing test tree* – надводна випробувальна «ялинка» насосно-компресорних труб [11].

Результати проведеного аналізу свідчать, що для англійської термінології нафто-газової промисловості характерні три типи фразеологічних одиниць: фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності, фразеологічні сполучення. Наведемо приклади деяких із них:

1) фразеологічні зрощення – семантично неподільні фразеологічні одиниці, значення яких не впливає зі значень їх компонентів [11, с. 164–167]: *makes and breaks* – операції скручування та відкручування бурового знаряддя; *rat hole* – шурф для двотрубки; *cat head* – ключ для згвинчування/розгвинчування труб; *moon pool* – трубчастий отвір в днищі бурового судна для спуску обладнання; *tool dresser* – помічник бурового майстра; *new pool wildcat* – розвідувальна свердловина; *big end* – кривошипна головка шатуна; *jacking frame* – портал прийомника [13];

2) фразеологічні єдності – семантично неподільні фразеологічні одиниці, цілісне значення яких умотивоване значенням їх компонентів: *monkey board* – маленька кабіна для верхолаза; *Christmas tree* – фонтанна арматура; *bottom hole assembly* – обладнання вибою бурової колони; *gas cap drive* – газонапірний режим; *blind drilling* – буріння при втраченій циркуляції; *end gas* – хвостовий газ; *nonupset ends* – невисаджені кінці; *devil's pitch fork* – ловильні кліщі [13];

3) фразеологічні сполучення – звороти, в яких самостійне значення кожного слова абсолютно чітке, але один із компонентів має зв'язане значення: *killing a well* – глушіння свердловини; *naked hole* – неізольована свердловина; *injection well* – нагнітальна свердловина; *maiden field* – родовище, що не введене в експлуатацію; *new pool wildcat* – розвідувальна свердловина; *drive casing shoe* – забивний башмак обсадної колони; *free acid* – вільна кислота [13].

Фразеологізми нафтогазової промисловості доповнюють відповідні лексичні одиниці досліджуваної англійської фахової мови. Результати проведеного аналізу свідчать, що для фахової мови нафтогазової промисловості характерні всі три типи: фразеологічні зрощення, фразеологічні єдності та фразеологічні сполучення.

Англійська нафтогазова термінологія, як свідчить проведене дослідження, охоплює загалом різні процеси та об'єкти, що відображають специфіку людської діяльності у цій сфері. Умовно їх можна представити шістьма семантичними категоріями, а саме [3, с. 94]: “Human”, “Process”, “Equipment”, “Substance”, “Method” and “Characteristics”.

Семантична категорія “Process” є однією з найважливіших у нафтогазовій термінології англійської мови з огляду на саму специфіку позначуваної термінами діяльності людини. Вона характеризується найвищими показниками частотності використання термінів, що охоплюють такі сектори, як: oil, gas, well, field, drilling, production, pipeline, exploration, petroleum. Ця категорія включає геологію, геофізику, геохімію, буріння свердловин, видобування, збір і підготовку нафти і газу, транспортування і зберігання як її складники. Дану класифікацію можна продовжити. Наприклад, такий процес, як *geological survey* – геологічна зйомка включає в себе два етапи: *exploration* – дослідження і *cameral treatment of gathered materials* – камеральну обробку зібраних матеріалів [13].

До процесу «буріння свердловин» – *well-drilling* можна також додати види буріння [3, с. 95]: *air drilling* – буріння з очищення вибою повітрям, *air and gas drilling* – буріння з продуванням повітрям або газом, *air hammer drilling* – вібробуріння, *bottom supported marine drilling* – буріння свердловини з опорою на дно, *cable-tool drilling* – ударно-канатне буріння, *calibration drilling* – буріння свердловини номінального діаметра, *clean drilling* – буріння з очищенням вибою свердловини глинистим буровим розчином тощо [13].

Категорія “Method” може бути визначена так: геохімічний метод, геофізичний метод, метод буріння, метод транспортування, метод зберігання. Ця категорія за своїм вмістом подібна до категорії “Process”, але частотні параметри термінів значно відрізняються в бік зменшення. Наприклад, обмеженою кількістю термінів представлений метод транспортування та метод зберігання газу та нафти, оскільки вони стосуються сфери нафти і газу та засобів їх транспортування.

Як бачимо, тут знову можна провести подальшу субкатегоризацію цієї категорії. Візьмемо, наприклад, метод буріння: *development drilling* – експлуатаційне буріння, *exploration (exploratory, probe) drilling* – розвідувальне буріння, *prospect (wildcat) drilling* – пошукове буріння [13].

Категорія “Equipment” репрезентована складниками, такими як: установки, механізми, матеріали, інструменти, прилади для вимірювання [3, с. 97].

Категорія “Substance” може бути виражена так: сировина, хімічно-компонентний склад нафти, хімічно-компонентний склад газу, продукти нафтогазохімічної промисловості. Щодо цієї категорії, то вона характеризується наявністю термінів на позначення нафти і газу за хімічним та компонентним складом, а також продуктів нафтогазохімічної промисловості.

Параметри категорії “Characteristics” в основному зводяться до характеристики нафти, характеристики газу, стану.

Категорія “Human” є однією з найважливіших категорій у досліджуваній терміносистемі з погляду антропоцентричної парадигми вивчення мовних явищ. До них належать терміни і представлена вона тільки одним складником – професія [3, с. 98].

Отже, семантичні категорії англійської нафтогазової термінології є свідченням того, що досліджувана терміносистема відображає певну сферу людської діяльності, яка може бути в певний спосіб структурована засобами мови. У цьому процесі важливе значення має людський чинник. Він, з одного боку, притаманний кожній із категорій, а з іншого – служить підґрунтям для суб’єктивізму у виявленні особливостей змісту.

Термінологічний простір англійської нафтогазової промисловості характеризується наявністю певних семантичних категорій, яким властива ієрархічна структура: більш ємна категорія включає менш ємні категорії. З іншого боку, здатність терміносистеми до категоризації може слугувати базою для уніфікації терміноодиниць. Це є важливим для передачі змісту понять, які вони виражають.

Серед англійських нафтогазових термінів, утворених метафоризацією, було виділено терміни, які умовно можна згрупувати за такими лексико-семантичними групами: “Parts of the human body”, “World of animals and birds”, “Clothes”, “Society”, “Cooking”, “Construction”, “Nature”, “Traveling”, “Weapon”, “Tool”, “Geometric figure”, “Hunting”, “Fishing”, “Medicine”, “Furniture” та “Quality”.

Найпродуктивнішою виявилася група “World of Animals and Birds”, яка вміщує такі метафоричні терміни, як: *casing spider, catwalk, crawler, dog, dovetail, gooseneck, grasshopper, rabbit, wildcat, worm* etc). Механізми метафоризації тут зумовлені активною участю представників фермерського господарства в номінації предметів і явищ нафтогазової галузі на ранніх етапах розвитку цієї галузі в США.

Так, метафоризований термін *pig* (свиня) означає «скребок для очищення труб» (інструмент, який опускають в трубопровід з метою очистити його від накопичення воску, осаду та уламків стінок труби) [14, с. 152]. Наприклад:

(1) *A cylindrical device that is inserted into a pipeline to clean the pipeline wall or monitor the internal condition of the pipeline. Also called a go-devil.*

(2) *Device for cleaning a pipeline or separating two liquids being moved down pipeline. (Intelligent pig – fitted with sensors to check for corrosion or defects in pipelines.)*

(3) *A flow line clearing device, pumped through the line with normal flow.*

(4) *Refers to a poly pig that is a bullet-shaped device made of hard rubber or similar material. This device is used to clean pipes. It is inserted in one end of a pipe, moves through the pipe under pressure, and is removed from the other end of the pipe. Pilings: Long steel piles driven into the seabed [14, с. 317].*

Цікаво, що на початку розвитку нафтогазового промислу такі скребки виготовляли із соломи. Коли вони проходили вздовж труби, то утворювався звук, який нагадував писк свині [15, с. 15]. На основі цієї ознаки термін отримав свою назву, хоча сучасні скребки не викликають такої асоціації із світською твариною.

Другою за продуктивністю утворення метафоричних термінів є група “Parts of the Human Body”. Вона нараховує такі терміни як: *company hand, crank arm, ears, fingerboard, jaw, leg, pore throats, possum belly, tool face, wellhead* etc. Варто зазначити, що людині властиво використовувати слова і словосполучення, які є невід’ємною частиною її повсякденного лексикону. Зокрема, термін *elbow* (лікоть) в нафтогазовій терміносистемі англійської мови позначає «колінчастий патрубковий трубопроводу (коліно)» (частина труби, що з’єднує дві інші труби під кутом менше 180, зазвичай 90 або 45 градусів) [14, с. 65]. Як бачимо, найменування ґрунтується на подібності за зовнішніми ознаками.

Третьою за продуктивністю є група “Clothes”, до складу якої входять терміни: *gas cap, casing collar, sliding sleeve, clearance pocket, coating, dress, drill collar, dry suit, side pocket* etc. Так, термін *casing shoe* в перекладі з англійської означає «башмак колони обсадних труб (для попередження пошкодження труб під час спуску у свердловину) [14, с. 30]. Черевки виконують захисну функцію від холоду та бруду, відповідно термін *casing shoe* отримав свою назву на основі функціональної подібності. Наприклад: *Casing Shoe: A tapered guide shoe on the bottom of a casing string to assist in passing ledges and doglegs in the wellbore [14, с. 72].*

Група “Society” містить терміни *cheater, female connection, pilot, poor boy, crown block, king wire, knowledge box* etc. До складу цієї групи належать номінації, які мають асоціації зі статтю, національністю людини, сім’єю, родиною, професією, соціальним становищем. Ілюстрацією цієї групи є термін *seven sister* [14, с. 187], запроваджений у 1950 році Е. Маттеї, главою італійської нафтової компанії Епі для описання семи нафтових компаній, які були лідерами у світовій нафтовій промисловості від середини 1940-х до 1970-х рр. [14, с. 456]. У цьому прикладі простежується порівняння з родинними зв’язками.

Середньою продуктивністю характеризуються семантичні групи “Cooking”, “Construction”, “Nature”, “Traveling”, “Tool” та “Quality”. Так, семантична група “Construction” об’єднує терміни *cold wall, derrick floor, doghouse, dome, gate, oil bath, oil window, oil pool, pump house* etc. Зокрема, термін *absorption tower* (absorption – поглинання, tower – вежа) перекладають як абсорбційна колона на позначення «вертикальний циліндричний апарат для відділення важких вуглеводнів від легких» [14, с. 2]. Вежею називають високу вузьку споруду, що має спеціальне призначення і висота якої значно перевищує розміри основи (ATC, URL). Найменування ґрунтується на подібності за зовнішнім виглядом.

Наступною за кількістю утворених термінів є група “Tool”: *casing tongs, alluvial fan, drawworks drum, hammer, diving bell, needle valve, seat* etc. Прикладом є словосполучення *junk basket*, що має значення «корзина для сміття» у загальноживаній мові:

Jet Basket: A device with nozzles and a basket or catch basin to catch smaller pieces of junk stirred up by circulation [14, с. 235].

У нафтогазовій справі цей термін позначає «воронку, що встановлюється над долотом для виловлювання шлама у процесі буріння» [14, с. 111]. Сама воронка має форму відра. Термін отримав назву, ґрунтуючись на функціональній та зовнішній подібностях.

Група “Cooking” вміщує терміни *apron, doughnut, flow bean, insert bowl, mud cake, oil pan, tray* etc. Слово *spaghetti* в англійській мові позначає вид макаронних виробів з круглим перетином, діаметром близько 2 мм і здебільшого довжиною понад 15 см. У нафтогазовій справі цей термін означає «труби з дуже малим діаметром» [14, с. 195]. Тут вбачаємо перенесення ознаки на основі подібності зовнішнього вигляду.

Таку саму кількість термінів нараховує група “Quality”: *dead end, dry hole, dummy valve, good title, heavy oil, incompetent formation, rich gas* etc. Термін *live oil* в перекладі на українську означає «жива нафта». Прикметник *живий* означає «той, який існує, здійснює обмін речовин із зовнішнім середовищем, здатний рости, розмножуватися (АТС, URL)». Нафта – це нежива істота, а отже їй не притаманні такі характеристики. Термін *live oil* позначає нестабілізовану нафту, яка містить у собі газ і може за будь-яких умов спалахнути [14, с. 120]. На основі подібності непередбачуваності життя і неконтрольованості вуглеводня виникла номінація, напр.: *Live Oil: Produced oil before removal of associated gas* [14, с. 252].

Група “Traveling” об’єднує такі терміни, як: *directional hole, graveyard tour, holiday, round trip, runaround, deadline anchor* etc. У нафтогазовій термінології є терміни *daylight tour* (денна мандрівка) [14, с. 49] та *evening tour* (вечірня мандрівка) [14, с. 69]. Слово мандрівка означає «переміщення за допомогою транспорту або пішки, звичайно, далеко за межі постійного місцеперебування» (АТС, URL). У нафтогазовій термінології *daylight tour* та *evening tour* позначають денну і вечірню роботу зміни відповідно. Номінація ґрунтується на подібності зі зміною стану.

Групу “Nature” формують терміни *cloud on title, coke breeze, decision tree, drill stem, flood, flash* etc. Так, словосполучення *Christmas tree* (новорічна ялинка) у нафтогазовій терміносистемі англійської мови позначає фонтанну ялинку – «частина фонтанної арматури, за допомогою якої здійснюється контроль і регулювання фонтанних свердловин» [14, с. 32], напр.:

Christmas Tree (X’mas Tree):

(1) *An assembly of valves mounted on the casinghead through which a well is produced. The Christmas tree also contains valves for testing the well and for shutting it in if necessary.*

(2) *A subsea production system similar to a conventional land tree except it is assembled complete for remote installation on the seafloor with or without diver assistance. The marine tree is installed from the drilling platform; it is lowered into position on guide cables anchored to foundation legs implanted in the ocean floor. The tree is then latched mechanically or hydraulically to the casinghead by remote control.*

(3) *Set of valves and elements placed on an oil well pipe, which allows safety operation of the well.*

(4) *The control sections that sit above the basic wellhead. It may contain hangers, master valves, annular valves, wing valves, and gauges or pressure, flow rate, or monitoring measurement equipment.*

(5) *Branching series of pipes, gauges, and valves on the top end of each production well to control flow of oil or gas.*

(6) *The assembly of fittings and valves on the top of the casing that control the production rate of oil.*

(7) *The arrangement of pipes and valves at the wellhead to control the flow of oil or natural gas and to prevent blowouts* [14, с. 85].

Цікаво, що фонтанна ялинка візуально нагадує новорічну: замість кульок, іграшок вона «прикрашена» манометрами, кранами, вентилями, котушками.

Малопродуктивними виявилися групи “Geometric figure”, “Hunting”, “Fishing”, “Medicine”, “Furniture”.

Групу “Weapon” формують терміни *air gun, casing gun, perforating gun*, напр., термін *perforating gun* означає «кульовий перфоратор» (його опускають у свердловину, в якій він просувається до необхідного місця, а потім випускає заряди, що пробивають обсадну колону, утворюючи невеликі отвори) [14, с. 156]. Кульовий перфоратор за принципом дії нагадує зброю, що стріляє, саме тому він і отримав таку назву. Напр.:

Perforating Gun: (1) A special tool used downhole for shooting holes in the well’s casing opposite the producing formation. The gun, a steel tube of various lengths, has steel projectiles placed at intervals over its outer circumference, perpendicular to the gun’s long axis. When lowered into the well’s casing on a wire line opposite the formation to be produced, the gun is fired electrically, shooting numerous holes in the casing that permit the oil or gas to flow into the casing.

(2) *A carrier for shaped charge explosives that punches holes through the casing and cement and into the formation. Guns may be run on wire line or tubing* [14, с. 312].

Група “Fishing” також вміщує тільки три терміни: *fishing, fishing string, alligator grab*. Прикладом з цієї групи є термін *alligator grab*, що в перекладі на українську мову означає «ловильні дволопові кліщі» (інструмент схоплює і витягує на поверхню загублені / залишені предмети в свердловині) [14, с. 6]. В англійській мові цей термін отримав назву за ознакою подібності зовнішнього вигляду кліщів до пащі алігатора, принцип дії яких асоціюється із захопленням алігатором своєї здобичі.

Висновки. Розглядаючи лексико-семантичні особливості нафтогазової термінології англійської мови, ми з’ясували, що в ній налічується значна кількість метафоризованих і фразеологізованих термінів. Цей факт пояснюємо тим, що англійська нафтогазова термінологія головним чином розвивається шляхом термінологізації, тобто за рахунок своїх мовних ресурсів. Англійська нафтогазова термінологія, як свідчить проведене дослідження, охоплює загалом різні процеси та об’єкти, що відображають специфіку людської діяльності у цій сфері. Умовно їх можна представити шістьма семантичними категоріями, а саме: “Human”, “Process”, “Equipment”, “Substance”, “Method” and “Characteristics”. Серед англійських нафтогазових термінів, утворених метафоризацією, було виділено терміни, які умовно можна згрупувати за такими лексико-семантичними

ми групами: “Parts of the human body”, “World of animals and birds”, “Clothes”, “Society”, “Cooking”, “Construction”, “Nature”, “Traveling”, “Weapon”, “Tool”, “Geometric figure”, “Hunting”, “Fishing”, “Medicine”, “Furniture” та “Quality”.

Література:

1. Академічний тлумачний словник. URL: <http://sum.in.ua/>
2. Гошовська І. В. Метафора в нафтогазовій термінології англійської та української мов. *Термінологічний вісник: зб. наук. пр.* Київ, 2015. № 3 (2). С. 157–163.
3. Гриш О. Категоризація англійського нафтогазового термінологічного простору. *Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. пр.* Чернівці. Германська філологія. 2012. № 630–631. С. 89–100.
4. Ефремов А. А. Когнитивные и структурно-семантические особенности метафорических терминов: на материале терминологии американской нефтегазовой отрасли : автореферат дис. на соискание ученой степени канд. филол. наук : спец. 10.02.19 «Теория языка». Майкоп, 2013. 20 с.
5. Мишанкина Н. А., Деева А. И. Нефтегазовая метафорическая терминология: асимметричность и эквивалентность перевода (на материале русского и английского языков). *Вестник Томского государственного университета. Филология.* 2013. № 6 (26). С. 29–31.
6. Подвойська О. В. Термінологія соціальної ринкової економіки в сучасній німецькій мові: номінативний та функціональний аспекти: дис... канд. філол. наук: 10. 02. 04 «Германські мови». К., 2008. 244 с.
7. Рогова И. С. Становление и развитие английской нефтегазовой терминологии. *И.А. Бодуэн де Куртене и современные проблемы теоретического и прикладного языкознания: III Междунар. Бодуэновские чтения* (Казань, 23–25 мая 2006): [труды и материалы в 2 т.] / [под общ. ред. К. Р. Галиуллина, Г. А. Николаева]. Казань : Изд-во Казан. ун-та, 2006. Т. 2. С. 233–235.
8. Селіванова О. О. Нариси з української фразеології (психоконгнітивний та етнокультурний аспекти): Монографія. К. Черкаси: Брама, 2004. 276 с.
9. Терских Н. В. Развитие английской нефтегазовой терминологии. *Вестник Челябинского государственного университета. Филология. Искусствоведение.* 2011. Вып. 57. С. 114–116.
10. Хатруков Е. М. Англо-русский словарь по нефтяному бизнесу. М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. 400 с.
11. Царук О. Д. Фразеологізація як засіб формування науково-технічного терміна (на основі англійських термінів нафтогазової промисловості). *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія.* 2014. Вип. 708–709. С. 164–167. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchnugf_2014_708-709_39.
12. Чуешкова О. Семантична структура терміносполук економічної терміносистеми. *Вісник національного університету «Львівська політехніка».* Львів, 2006. № 559. С. 156–160.
13. Яремійчук Р. С. Англо-український нафтогазовий словник. Українсько-англійський нафтогазовий словник. Л.: Центр Європи, 2008. 680 с.
14. Bahadori A. Dictionary of oil, gas and petrochemical processing. CRC Press, Taylor & Francis Group, 2014. 468 p.
15. Liu H. A Probe Into Translation Strategies of Tech English Neologism in Petroleum Engineering Field. *Studies in Literature and Language.* 2014. № 9 (1). P. 33–37.
16. Oil & Gas Journal / July 10, 2009.
17. Oil & Gas Journal / July 17, 2009.